

Vycházková trasa „Kozí roh – Ústupky“, stanoviště č. II: PŘÍRODNÍ HODNOTY ÚZEMÍ

Lesy České republiky a chráněná území přírody

Lesy České republiky, s. p., jsou nejvýznamnějším partnerem orgánů ochrany přírody a nejvýznamnějším správcem zvláště chráněných území přírody v České republice. Více než 30 % výměry pozemků, k nimž má podnik právo hospodařit, je součástí chráněných krajinných oblastí (CHKO).

Základním opatřením pro zachování, případně zlepšení stavu lesních ekosystémů je praktická realizace principů trvale udržitelného hospodaření v lesích spolu s používáním šetrných výchovných a těžebních postupů a šetrných transportních technologií. Podnik se dále dlouhodobě aktivně podílí na záchraně a podpoře vybraných skupin organismů, zejména přirozeně vzácných nebo ohrožených druhů dřevin, dravců a sov, pěvců a ostatních živočichů. V oblasti Železných hor zajišťuje státní ochranu přírody a krajiny Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky (AOPK ČR) – Správa Chráněné krajinné oblasti Železné hory a Krajské středisko Pardubice.

Chráněná krajinná oblast Železné hory

Oblast byla vyhlášena v roce 1991 na ploše 284 km². Železné hory jsou jedinečnou pestrostí geologického podloží, která je na tak malé ploše ojedinělá v rámci celé Evropy. Vysoká geologická různorodost spolu s členitým reliéfem předurčily i vývoj živé přírody směrem k vysoké rozmanitosti. To vše, ve spojení s dlouhodobým obhospodařováním krajiny generacemi zde žijících lidí, podmiňuje ve svém výsledku existenci malebné krajiny, která v sobě skrývá množství romantických zákoutí a nenápadných půvabů.

Na území revírů Běstvina a Bradlo se nacházejí nejvýznamnější maloplošná chráněná území CHKO Železné hory. Péče o tato území je ukázkou spolupráce Správy CHKO Železné hory (AOPK ČR) a státního podniku Lesy České republiky.

Přírodní rezervace Polom

Přírodní rezervace se nachází 1,5 km jihovýchodně od obce Horní Bradlo na ploše 20 ha. Je rozdělena na dvě části nazývané Velký Polom a Malý Polom, které jsou od sebe odděleny smrkovými porosty. Předmětem ochrany jsou zbytky původních jedlobukových lesů. Rostly zde mohutné jedle, které dosahovaly výšky až 50 m a dožívaly se věku přes 300 let, které však v průběhu 20. století postupně přirozeně odumřely. Prales Polom je jedinečnou ukázkou původních smíšených lesů. Pralesní charakter utváří původní staré buky, javory, olše a smrky, odumřelé a padlé kmeny a spontánně se vyvíjející mladá generace lesa. Polom hostí vzácné druhy hub, rostlin a živočichů. Tak vytváří živý ostrov v moři okolních uměle založených smrkových lesů.

Přírodní rezervace Vršovská olšina

Přírodní rezervace se nachází na západním okraji lesního komplexu mezi obcemi Vršov a Krásné na ploše 20 ha. Předmětem ochrany jsou mokřadní, lužní a prameniště olšiny s hojným výskytem bledule jarní. Na podmáčených loukách se vyskytuje ohrožený druh orchideje – prstnatec májový.

Přírodní rezervace Vápenice

Přírodní rezervace Vápenice se nachází asi 1,5 km východně od městyse Bojanov. Území rezervace tvoří severozápadní prudké svahy se skalními výchozy nad řekou Chrudimkou. Lesní porosty tvoří zachovalá společenstva bučin a dubohabřin místy pralesovitěho charakteru. Početné jsou staré a padlé stromy s řadou vzácných druhů hub a hmyzu. Na loukách roste ohrožená orchidej prstnatec májový.

Přírodní rezervace Oheb

Přírodní rezervace se nachází v bezprostřední blízkosti vycházkové trasy na skalním ostrohu nad sečskou přehradou. Její součástí je zřícenina hradu stejného jména. Předmětem ochrany jsou společenstva suťových lesů, kyselých bučin a reliktních borů. Především na suťové lesy jsou vázány význačné druhy měkkýšů. Porosty původní skladby mají na části území pralesní ráz a jejich charakter je výsledkem dlouhodobého přirozeného vývoje.

Národní přírodní rezervace Lichnice – Kaňkovy hory

Nachází se na hřebeni Železných hor mezi městem Tremošnice a obcí Běstvina. Předmětem ochrany jsou přirozené lesní porosty na geomorfologicky členitém území, tvořené zejména přírodními společenstvy bučin a suťových lesů. Území je zároveň evropsky významnou lokalitou soustavy Natura 2000. Vybrané lesní porosty v národní přírodní rezervaci v částech nazývaných Lovětinská rokle a Hedvikovská rokle jsou od roku 2007 na základě dohody AOPK ČR a LČR ponechány samovolnému vývoji. Jádrem území prochází stejnojmenná vycházková trasa. Přístupná jsou i obě bezzásahová území.

Národní přírodní rezervace Lichnice – Kaňkovy hory, přírodní rezervace Polom, Vršovská olšina a Oheb jsou veřejnosti celoročně přístupné pouze po značených turistických stezkách. Přírodní rezervace Vápenice je celoročně přístupná bez omezení.

Pohled na přírodní rezervaci Vápenice; foto František Bárta

Pohled na přírodní rezervaci Cheb přes zamrzlou přehradu Seč. Na skále je patrná zřícenina hradu Oheb; foto Pavel Starý

Jedle bělokard je stinná dřevina, proto se podsazuje pod mateřský porost; foto Pavel Starý

Typické porosty bledule jarní v přírodní rezervaci Vršovská olšina; foto archiv Správy CHKO

„Prales“ v přírodní rezervaci Polom; foto archiv Správy CHKO

Partie s rozvinutou přirozenou obnovou; foto Pavel Starý

Věděli jste že: ...

- LČR pečují také (zcela nebo zčásti) o více než 900 „maloplošných“ zvláště chráněných území, tj. národních přírodních rezervací, národních přírodních památek, přírodních rezervací a přírodních památek?
- přírodní parky (mimo CHKO) sloužící k ochraně krajinného rázu se nacházejí na cca 262 000 ha pozemků s právem hospodařit LČR?
- základním opatřením ochrany přírody je praktická realizace principů trvale udržitelného hospodaření v lesích, které jsou formulovány v „Programu trvale udržitelného hospodaření v lesích – výchova a obnova lesa“?